Konkurz

Keď spoločnosť už nie je schopná splácať svoje dlhy a jej činnosť je ukončená

Čo by ste o ňom mali vedieť:

- Pojmy konkurz a platobná neschopnosť sa používajú na vymedzenie právnych konaní, ktoré sa týkajú prípadov, keď spoločnosť nemá dostatok zdrojov na zaplatenie všetkých svojich finančných záväzkov voči veriteľom. Tieto dva pojmy môžu viesť k určitým nejasnostiam, pretože sa niekedy používajú zameniteľne. Tak je to aj na európskej úrovni, kde sa konkurz aj platobná neschopnosť vzťahujú na rovnaké nariadenie o **cezhraničnej platobnej neschopnosti** (viac informácií nájdete tu). Napriek tomu sa používanie týchto právnych pojmov môže líšiť v závislosti od vnútroštátneho práva.
- Keď dôjde k úpadku a začne sa **konkurzné konanie** spoločnosti, je to spravidla spojené so značnými škrtmi a neistotou pre dotknutých zamestnancov, zamestnanecké rady a odbory, ktoré zastupujú záujmy zamestnancov. Podnik v konkurze/insolventnosti môže okrem iného dlhovať externým veriteľom, ako sú finančné inštitúcie (napr. banky), dodávatelia a prenajímatelia, čiastočné alebo úplné platby za nesplatené dlhy. Zároveň môže mať spoločnosť ako zamestnávateľ interné dlhy voči pracovníkom, ak im nevyplatila časť alebo všetky mzdy a odmeny, ktoré im dlhuje. Keďže rôzni veritelia budú mať počas konania na svoje pohľadávky, je veľmi dôležité, aby boli pohľadávky pracovníkov chránené.
- V prípade **platobnej neschopnosti zamestnávateľa** by si pracovníci a orgány, ktoré ich zastupujú, mali byť dobre vedomí **smernice 2008/94/ES o** ochrane pracovníkov v prípade platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa.
- V smernici sa stanovujú **minimálne normy týkajúce sa nárokov pracovníkov** voči zamestnávateľom, ktorí sú v stave platobnej neschopnosti. Členské štáty musia určiť **záručnú inštitúciu,** ktorá prevezme nevyplatené mzdové nároky, a musia stanoviť podrobné pravidlá fungovania záručnej inštitúcie (viac informácií nájdete tu).
- Dôležité je tiež vedieť, že v záujme zabezpečenia **rovnakého zaobchádzania so všetkými pracovníkmi** nesmú členské štáty stanoviť minimálnu dĺžku trvania pracovnej zmluvy ani vylúčiť zmluvy na dobu určitú alebo agentúrnych pracovníkov.
- Pokiaľ ide o **zapojenie orgánov verejnej moci**, v niektorých prípadoch konkurzu/insolventnosti bude ako tretia strana vymenovaný správca konkurznej podstaty/preventívnej reštrukturalizácie (spravidla správca alebo likvidátor).
- Platobná neschopnosť sa môže týkať skupiny ako celku, ale môže sa vzťahovať aj len na niektoré právne subjekty patriace do kontrolného podniku. Táto úvaha je obzvlášť dôležitá pre EZR/SE WC, pretože stav ich fungovania nebude ovplyvnený rovnakým spôsobom.
- Bankroty môžu zahŕňať **hromadné prepúšťanie, zatváranie** a v niektorých prípadoch aj **prevzatie**.

Vašou úlohou je...

- Predvídať bankrot/úpadok vo vašej spoločnosti identifikovaním príznakov krízy spoločnosti. Snažte sa pozorovať hospodársku a finančnú situáciu a perspektívny vývoj spoločnosti alebo skupiny. Využívajte odborárske zdroje a informácie o tejto problematike na európskej a národnej úrovni.
- Zhromažďujte všetky informácie, ktoré pomáhajú pochopiť ekonomické aspekty úpadku, ale aj možné "skryté" motivácie manažmentu.
- Po stanovení konkurzného konania je vašou úlohou tiež:
    - Zabezpečiť ochranu pracovníkov, pokiaľ ide o kontinuitu ich pracovných zmlúv.
    - Zabezpečiť, aby podmienky toho, či podniky môžu pokračovať v činnosti počas konkurzu, boli pre pracovníkov prijateľné.
    - Zabezpečiť, aby sa rešpektovali nároky pracovníkov, ako sú mzdy a odmeny.
- Skontrolujte tiež, či sa vo vašom vnútroštátnom práve vykonáva smernica 2002/74/ES , ktorou sa mení a dopĺňa smernica Rady 80/987/EHS o aproximácii právnych predpisov členských štátov týkajúcich sa ochrany pracovníkov v prípade platobnej neschopnosti ich zamestnávateľa: členské štáty môžu napríklad stanoviť, že smernica sa nevzťahuje na doplnkové dôchodkové systémy podnikov. Majú tiež možnosť obmedziť zodpovednosť záručnej inštitúcie, pokiaľ ide o výšku a čas. Musia však pokryť aspoň tri mesiace trvania pracovnej zmluvy pred dátumom platobnej neschopnosti - toto minimálne obdobie môže byť súčasťou referenčného obdobia s minimálnou dĺžkou šesť mesiacov.

Transnational Restructuring Navigator

Matica časovej osi

Povinnosti manažmentu

Európske zamestnanecké rady SE zamestnanecké rady

- Ak sú dohady pravdivé a prebieha konkurzné konanie, ktoré môže mať význam pre európskych zamestnancov z hľadiska jeho potenciálnych účinkov, ústredné vedenie je povinné čo najskôr informovať EZR alebo SE WC (pozri zamýšľané rozhodnutie).

Zastúpenia miestnych pracovníkov

- Ak sú fámy dobre podložené a predpokladá sa postup, miestne vedenie je povinné čo najskôr informovať miestnych zástupcov (pozri zamýšľané rozhodnutie). V prípade, že je ovplyvnených viac ako jedna krajina, takéto informácie by sa mali koordinovať a poskytovať v rovnakom časovom rámci. Týka sa to najmä účinkov konkurzného/insolvenčného konania na dotknuté krajiny a miestne pracoviská.

Zástupcovia pracovníkov v správnej rade

- Ak je fáma opodstatnená, manažment by mal členov predstavenstva informovať o konkurznom konaní a jeho dôvodoch a o všetkých plánoch, ktoré majú vplyv na zamestnancov, vo veľmi skorej fáze.

Práva pracovníkov a opatrenia

Európske zamestnanecké rady SE zamestnanecké rady

- Hneď ako sa zdá, že fámy majú nejaký význam, členovia EZR/SPZ by mali konfrontovať vedenie s už získanými informáciami a požiadať o ďalšie podrobnosti vrátane - ak je to vhodné - formálnych informácií a príprav na konzultácie s EZR/SPZ. Môže sa tak stať na pravidelnom zasadnutí alebo prostredníctvom ich výberového výboru, tajomníka, predsedu alebo iného hovorcu v období medzi zasadnutiami.
- Spojte sa so svojím odborovým koordinátorom a európskou odborovou federáciou, aby ste zabezpečili úplné informácie všetkých dotknutých odborových zväzov a začali pripravovať spoločnú odborovú reakciu.

Zastúpenia miestnych pracovníkov

- Hneď ako sa zdá, že fámy majú nejaký význam, miestni zástupcovia zamestnancov by mali konfrontovať vedenie s už získanými informáciami a požiadať o ďalšie podrobnosti vrátane - ak je to vhodné - formálnych informácií a príprav na konzultácie. To možno urobiť na pravidelných zasadnutiach

Transnational Restructuring Navigator

miestnych zastupiteľských orgánov alebo prostredníctvom ich tajomníka, predsedu alebo iného hovorcu v období medzi zasadnutiami. Môžu to urobiť aj jednotliví podnikoví radcovia alebo členovia EWC/SE WC zastupujúci príslušnú krajinu.

- Všetky informácie získané na miestnej úrovni by sa mali systematicky zdieľať s členmi EZR/SE WC ostatných krajín.

Zástupcovia pracovníkov v správnej rade

- Zástupcovia zamestnancov majú prístup k privilegovaným informáciám, rovnako ako zástupcovia akcionárov, a mali by byť do určitej miery informovaní o finančnej situácii spoločnosti. Ak sa vyskytnú akékoľvek fámy o možnom prípade platobnej neschopnosti, ktorý sa týka spoločnosti, a predstavenstvo o tom ešte nebolo informované, potom je možné túto otázku predniesť na najbližšom zasadnutí. Ak však takáto informácia už bola predstavenstvu oznámená, možno vyslať signály EZR, miestnym zástupcom zamestnancov a/alebo odborovým funkcionárom, že sa takáto reštrukturalizácia skutočne pripravuje.

Odborová akcia

Európske zamestnanecké rady SE zamestnanecké rady

- Obráťte sa na príslušnú ETUF: Skontrolujte a dodržiavajte všetky existujúce kódexy správania/politiky ETUF, ktoré sa uplatňujú v prípade konkurzného konania, a/alebo všetky existujúce nadnárodné rámcové dohody alebo podobné dokumenty špecifické pre danú spoločnosť.
- Zhromaždite informácie o dôvodoch, ktoré by mohli viesť k začatiu konkurzného konania: Ide o platobnú neschopnosť na základe peňažných tokov (spoločnosť nemá peniaze na zaplatenie, ale má aktíva) alebo o platobnú neschopnosť na základe súvahy (samotné aktíva nestačia na pokrytie dlhu). Druhý prípad môže mať najhoršie dôsledky, pretože môže viesť k likvidácii spoločnosti
- Koordinátori EZR by mali úzko spolupracovať s ETUF a členmi EZR v príslušných krajinách

Zastúpenia miestnych pracovníkov

- Fámy môžu byť opodstatnené alebo nie: možno bude potrebná prvá výmena názorov s dotknutými pracovníkmi. Zástupcovia pracovníkov môžu tiež overiť verejné informácie z internetu (tlač, webové stránky podniku, ...).

Zástupcovia pracovníkov v správnej rade

- V niektorých prípadoch môžu mať odboroví funkcionári mandát v predstavenstve spoločnosti. Ak to tak nie je, potom bude nevyhnutný úzky kontakt so zástupcami zamestnancov, ktorí sú v predstavenstve. To umožní rýchlo overiť fámy a v prípade ich potvrdenia pripraviť ďalšie kroky (pozri nasledujúce časti časového plánu).

Úloha verejných orgánov

Európske zamestnanecké rady SE zamestnanecké rady

- V tejto fáze verejné orgány nehrajú žiadnu úlohu. Môžete sa však informovať o prípadnom uplatniteľnom vnútroštátnom práve a o tom, ktorý súd môže mať právomoc začať konkurzné konanie. Konanie by sa malo uskutočniť na súdoch členského štátu, v ktorom sú sústredené hlavné záujmy dlžníka.

Zastúpenia miestnych pracovníkov

- V tejto fáze verejné orgány nehrajú žiadnu úlohu. Môžete sa však informovať o vnútroštátnom práve a jednotlivých krokoch konkurzného konania vo vašej krajine.

Zástupcovia pracovníkov v správnej rade

- V prípade významného vplyvu na miestnu pracovnú silu, ako je to často v prípade konkurzného konania, môžu byť zástupcovia zamestnancov v správnej rade pripravení požiadať vedenie, aby informovalo verejné orgány.

Further reading and resources

KONKURZ

Directive 2008/94/EC on the protection of workers in the event of the insolvency of their employer

Kategória: Právna stránka

Jazyk: Angličtina

KONKURZ

Strengthening workers' voices in cases of insolvencies: guidelines and recommendations "more Democracy at work still needed" Elaborated by Syndex Europe, PCG-Project Consult GmbH and GLTPS.

Organizácia(-y): ETUC

Kategória: Sprievodcovia Únie

Jazyk: Angličtina

Transnational Restructuring Navigator